

**PORABSKI
VEČER V
TRSTU**

str. 2

**KAK STE KAJ
VERIČKI
LONČAR?**

str. 5

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 9. marca 1995 . Leto V, št. 5

TUDI PORABSKI SLOVENCIMAMO DRŽAVNO NARODNOSTNO SAMOUPRAVO

PO TEJ POTI - ZASTOPSTVO V PARLAMENTU

Čeprav spremlja uresničevanje leta 1993 sprejete Zakona o narodnih in etničnih manjšinah vrsta zadreg in nejasnosti, prinaša v narodnostno življenje na Madžarskem tudi pomembne novosti.

Člani občinskih narodnostnih samouprav in elektorji, ki so jih izvolili v tistih okoljih, kjer ni občinskih samouprav, so se zbrali v Monoštru in izvolili enaindvajset članov bodoče državne narodnostne samouprave. V petnajstih dneh pa morajo med sabo izvoliti predsednika in organe samouprave.

Do izida našega časnika je večina manjšin že imela ustanovne sestanke za državne samouprave. Ob njihovem nastajanju pa se je pojavila tudi vrsta problemov, ki izhajajo prvotno iz neurejenega financiranja. Izgleda, da poslanci ob sprejemanju zakona niso razmišljali, koliko denarja bo potrebno za uresničitev nalog, opredeljenih v zakonu. Zato je vlada namerala sprejeti odlok, po katerem bi bilo združeno finančno poslovanje občinskih in narodnostnih samoupravnih skupnosti. Na ta način bi okrnili vlogo narodnostnih skupnosti, ker ne bi odločale o finančnih vprašanjih. Na pritisk "Okrogle mize", ki na neformalni osnovi povezuje trinajst na Madžarskem priznanih manjšin, je vlada sprejela kompromisno rešitev, ki zagotavlja manj-

Po ustanovnem zboru v Monoštru so članom Slovenske državne samouprave predali poverljiva pisma v Budimpešti v Parlamentu

šinam nekaj več finančne samostojnosti.

Narodnostne samoupravne skupnosti bodo postale neposredne sodelavke z vlado, zato njihova vloga ni zanemarljiva. Zakon tudi predvideva njihovo vlogo na domala vseh področjih manjšinskega življenja, od izobraževanja do gospodarskega razvoja narodnostnih okolij. Kdaj bodo samostojno sposobne opravljati svojo vlogo, je seveda upravičeno vprašanje, na katerega ta hip (še) ni pravega odgovora.

Ker se na Madžarskem niso uspeli dogovoriti o zastopstvu manjšin v parlamentu, naj bi bile državne narodnostne samouprave možnost za izpolnitev te naloge. Tako je manjšinam ob neki priložnosti obljubil predsednik države Árpád Göncz.

Po tem, ko bodo začele državne narodnostne samouprave, se bo spremenila vloga narodnostnih zvez. Za Porabje je znana ugotovitev, da mora zveza nadaljevati začeto delo, za kar ima vso podporo tudi v Sloveniji. Dobro pa je, da ne bo sama, ampak se devetnajstim članom njenega predsedstva pridružuje enaindvajset članov državne narodnostne samouprave. To pa je že številno, ki v porabskih razmerah ni zanemarljivo.

ZA SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK V BUDIMPEŠTI

O PREŠERNU IN SLOVENSKI KULTURI NA VSEM RAZUMLJIV NAČIN

Slovensko društvo v Budimpešti je skupaj z veleposlaništvom Republike Slovenije, zlasti pa veleposlanikom Ferencem Hajósem pripravilo tudi letos slovesnost v počastitev slovenskega kulturnega praznika in v spomin na življenje in delo Franceta Prešerna.

Čeprav so novi prostori slovenskega veleposlaništva nekoliko odmaknjeni (kar pa ne pomeni, da niso na lepi lokaciji), se je na slovesnosti zbralo prav lepo število Slovencev, ki živijo v glavnem mestu, prišli so tudi nekateri, ki jih zanima slovenska kultura, Zveza Slovencev pa je organizirala prevoz iz Porabja za člane svojega predsedstva.

O doktorju Francetu Prešernu in o slovenskem kulturnem prazniku je govoril slovenski lektor v Budimpešti, Mladen Pavičić. Zbrane so pozdravili tudi Irena Pavlič in imenu slovenskega društva in Jože Hirnök v imenu Zveze Slovencev ter slovenski veleposlanik Ferenc Hajós.

Za pomemben del slovesnosti pa lahko označimo predstavitev glasbene kasete Mi Slovenci in knjižice Porabske pesmi. Na kaseti so pesmi, ki jih poje gornjeseniški mešani pevski zbor Avgust Pavel in pesmi ansambla Lacija Korpiča s pevkami. Kaseto in knjižico je predstavila Marijana Sukić, na to pa so kaseto še zavrteli in ponudili v poslušanje. Mnogi je seveda niso slišali prvič, saj je bila priložena letošnjemu Slovenskemu koledarju.

"Uradni" del slovesnosti pa se je nadeljeval v prijetnem druženju znancev in prijateljev; tistih, ki živijo v vlemestu in se poredko srečujejo med seboj, pa tudi onih, ki so prišli iz Porabja.

Sproščeni pogovori in kramljanja so pokazali, da Slovenci v Budimpešti pogrešajo tovrstna srečanja, da si imajo kaj reči, in da se znajo povesečiti. Tako spontano in mimogrede so mnogi prisluhnili tudi petju nekaterih članic gornjeseniškega zbora, ki so tudi v predsedstvu Zveze. Iz pogovorov z udeleženci, bodisi tistimi, ki živijo v Budimpešti, kamor so se preselili iz Porabja, kakor s Slovenci, ki predstavljajo slovenska podjetja, lahko povzamemo, da je bilo srečanje prijetno, nepozabno. Veleposlanik Hajós pa je zatrdil, da bo prihodnje leto povabil v goste tudi pevke in pevce iz Porabja. Zato, da bo prireditve še prijetnejša, čeprav bo tudi letošnja ostala mnogim v lepem spominu.

S prireditvijo o Prešernu in slovenski kulturi na vsem razumljiv način pa se tudi ohranja tisti "odmaknjeni" del slovenstva, ki zavoljo svoje številčne šibkosti počasi izginja v vlemestnem vsakdanu. Če bo Slovenskemu društvu uspelo uresničiti sprejeti program, bo na prireditvah vedno dovolj obiskovalcev.

eR

PREDSTAVNIKI MADŽARSKE NARODNE SKUPNOSTI PODPISALI SPORAZUM O SODELOVANJU Z ŽUPANIJAMA

VAS IN ZALA

Pred dnevi so v Lendavi predstavniki madžarske samoupravne narodne skupnosti na posebni slovesnosti podpisali nov sporazum o sodelovanju z obmejnima županijama Vas in Zala na Madžarskem v letu 1995. Gre za pomemben kulturni in politični dogodek pri nadaljnjem razvoju in ohranitvi narodne identitete Madžarov v Sloveniji. V letošnjem sporazumu so konkretnije opredeljene materialne in druge obveznosti Zalske in Želazne županije na področju kulturnega sodelovanja, gostovanj, pomoči štipendistom, raziskovanja, tiskanja knjig in publikacij madžarske narodnosti. Kljub težkim gospodarskim razmeram so v obeh obmejnih županijah z razumevanjem podprli takšne oblike pomoči za madžarsko narodnost v Sloveniji, ki tako pomembno bogati številne izmenjave razstave, gostovanja kulturnih skupin, pošiljanje mentorjev iz matične domovine, možnosti izletov in spoznavanje znamenitosti matične domovine ter založniško dejavnost madžarske narodnosti. Podpis tega sporazuma bistveno bogati pred leti podpisan sporazum o skrbi Republike Madžarske in Slovenije za obe manjšini. Vsebinsko je sporazum podoben

sporazumu, ki ga je Zveza Slovencev na Madžarskem podpisala z občino Murska Sobota.

Svečanega podpisa sporazuma so se udeležili številni ugledni gostje iz Madžarske, tako najvišji predstavniki obeh županij kot predstavniki Ministrstva za kulturo in Urada za narodne manjšine iz Budimpešte. Poudarili so odlične odnose med Madžarsko in Slovenijo in pripravljenost obmejnih županij, da bodo skrbela za slovensko narodno skupnost na Madžarskem in madžarsko narodnost v Sloveniji.

Geza Bačić

PORABSKI VEČER V TRSTU

Prisrčno povabilo Društva slovenskih izobražencev iz Trsta, naj se delegacija porabskih Slovencev udeleži enega izmed njihovih kulturnih večerov, je prišlo na naslov Zveze Slovencev že pred časom; Slovenci v Italiji so namreč hoteli temeljiteje spoznati življenjski utrip Slovencev ob Rabi, porabsko kulturo in boj za slovenstvo. Eden od povodov za tako srečanje pa je bil tudi izid publikacije "Podoba našega otroka v Porabju", ki jo je pripravil Slovenski raziskovalni inštitut iz Trsta, pri njenem nastajanju pa so sodelovali raziskovalci iz Slovenije in zamejstva.

27. februarja se je naša delegacija, v kateri smo bili: Jože Hirnök, Marijana Sukić, Katarina Hirnök-Munda in avtorica tega zapisa, odpravila v Trst; najprej nas je sprejela delegacija slovenske stranke, ki združuje velik del Slovencev v Italiji, Slovenska skupnost; predsednik stranke Ivo Jevnikar je spregovoril o delu te politične organizacije, o nerešenih vprašanjih slovenske skupnosti v Italiji in možnostih za reševanje teh problemov. Slovenci v Italiji so se tako odločili svoje probleme internacionalizirati in so o njih obvestili mednarodno politično javnost. Glede svojih odločitev pa pričakujejo tudi podporo matice.

Osrednji dogodek je bil "Porabski večer" v Društvu slovenskih izobražencev, ki je potekal v dvorani Slovenske prosvete v Trstu. Kljub skromnejšemu avditoriju poslušalcev je bilo vzdušje prisrčno in vedro. Predsednik društva Sergij Pahor je za uvod spregovoril nekaj besed o pomenu in namenu takih srečanj; nato je sledil ogled dokumentarnega filma režiserja Andreja Mlakarja z naslovom Porabje; naši gostitelji so bili nad filmom in takim načinom spoznavanja Porabja izredno navdušeni.

Naslednji je spregovoril dr. Danilo Sedmak, urednik publikacije "Podoba našega otroka v Porabju"; predstavil je publikacijo in se s simpatijami spominjal dni, ki jih je preživel kot raziskovalec v Porabju. Nato smo o Porabju danes spregovorili mi. Z izrednim zanimanjem so gostitelji poslušali naša pričevanja in postavljali številna vprašanja; Porabje je bil zanje svet, o katerem so v preteklosti lahko izvedeli prav malo. Dr. Rafko Dolhar je izrekel hudo mušno zanimivost, pa tudi priznanje novim časom in velikemu napredku porabskih Slovencev: "Zelo srečen sem, ko vas nocoj vidim tu; sproščene, iskrene, pripravljene pogovarjati se o vsem; kako je to čudovito. Kakšna sprememba, kakšen napre-

dek! Desetletja sem se udeleževal različnih shodov, konferenc in sej, kjer so bili prisotni tudi porabski Slovenci. Bili so svet zase, niso se družili z nami, govorili so le takrat, ko jim je vodja dal besedo, in tisto, kar jim je bilo dovoljeno. Niti črke več. Danes pa tako lepo govorite o vsem. Res sem vesel in čestitam vam za to..."

Prisrčen večer se je zaklel pozno v noč. Naši simpatični gostitelji so imeli nešteto vprašanj. V posebno čast pa nam je bila tudi prisotnost tržaškega pisatelja Alojza Rebule, letošnjega nagrajenca Prešernovega sklada v Republiki Sloveniji.

Taka srečanja zamejskih Slovencev so vsekakor pomembna in potrebna; le z dobrim medsebojnim poznavanjem bo sodelovanje lahko pristnejše in koristnejše. Zveza Slovencev je Društvo slovenskih izobražencev v Trstu povabila na obisk v Porabje; povabilo so z veseljem sprejeli.

Porabski večer v Trstu je bila vsekakor zanimiva in uspešna predstavitev življenjskega vsakdana porabskih Slovencev. Tržaškim Slovincem pa velja iskrena zahvala za prijetno srečanje!

Valerija Perger

SIBILSKE KNJIGE (27)

ANTIKRIST IN DVE
BOŽJI PRIČI

Ob koncu prvega dne svojega pripovedovanja je Sibila že omenila dve božji priči - Elijo in Henoha -, ki ju bo Bog poslal, da mu pripravita pot in premagata nauk Antikrista (gl. Porabje št. 10/1994). Pojav Antikrista pomeni, da se približuje sodni dan:

Nego pred pitano szodbof té grdi Luczifer szvojega pridesznoga Antikristzosa na szvet posle. Té sze od ede Zsidofkinve vu Babiloni narodi. Té de lúsztvó od právoga Bogá fkraj odagibo, ino de vöro i návuk Mesiása zametávao i tájijo. Szvoje návuke de on hvalo i on bode doszta lúdiš na szébe vleko. On szvoje vucsenike vu druge országe posle naj tam nyegov návuk prédgajo i návuk Mesiása tajijo i lúsztvó od nyega doli rátajo. Ár de on velike csúde csinío, tak da bi mocs od Bogá méo, gdé je szamo mocs peklénszka, stero de nyemi szám Luczifer dávaó. Sz tiszti lúdiš, sterá on nede mogo szvojój vöri szpraviti, tiszte de on sztrasno mántroa, szgati i mártati de je dao, da on dosztá lúdiš od práve vöre zepela."

O Antikristu lahko beremo tudi v Svetem pismu: "... je tudi zdaj vstalo veliko antikristov; iz tega spoznavamo, da je poslednja ura... in noben duh, ki Jezusa ne priznava, ni od Boga. In to je duh antikrista, o katerem ste slišali, da pride in je že zdaj na svetu" (1 Jan 2,18; 4,3) "Nastopal pa bo v satanovem delovanju z vso močjo ter z znamenji in slepivimi čudeži" (2 Tes 2,9)

Prvi dan je Sibila pripovedovala, da sta preroka prepričala ljudi, ki so se odvrnili od Antikrista in vrnili nazaj k Bogu. Zdaj ju Antikrist premaga, umori, toda Bog ju oživi in med oblaki povzdigne v nebesa.

"Téda Boug nyegovomi djányi duzse nede mogo glédati, nego vó z paradizsoma szvoje dvá vörniva prédgara i ravnitala bozse posle Enoha i Eliása. Tej bodejo lúsztví prédgali od Antikristzusa, zaisztino gucsala, ka je on právi teloven vrág. Téda Antikristzus proti tem szvétim mozsom edno vojúvanye zdigne ino je szpomori ino je tri i poldnéva vönei na poti brezi pokopá nihá. Na strti dén bodejo oni od Bogá na zsiteg gori zbújdjeni ino de z nebesz glász kricsáo: "Enoh i Eliás, sztanita gorii" I potom fcsaszí gori sztáneta i z ednim Oblákom vu Nebesza odideta. Potom edno sztrasno grmánye i treiszkanye nasztáne i szeden jezero tej nevörní od gromá rásztrgáni i szpokláni bode. Desztéi táó Jeruzsálema szpádne, tei drúgi lúdjé sze pravomi Baugi povernéjo."

Ta odlomek se vsebinsko povsem ujema s Svetim pismom (Raz 11, 7-13): "In ko dokončata svoje pričevanje, bo zver, ki se dvigne iz brezna, zoper nju začela vojsko ter ju premagala in ubila. In njuni trupli bosta ležali na ulicah velikega mesta, ki se duhovno imenuje Sodoma in Egipt, kjer je bil tudi njun Gospod križan."

In izmed ljudstev in rodov in jezikov in narodov gledajo njuni trupli tri dni in pol in ne puste njihovih trupel položiti v grob. In prebivalci na zemlji se vesele zaradi njih ter se radujejo in pošiljajo drug drugemu darila, ker sta ta dva preroka prebivalce na zemlji mučila."

In po treh dneh in pol je prišel vanju iz Boga duh življenja in sta se postavila na noge in silen strah je obšel one, ki so ju gledali. In slišali so močan glas iz nebes, ki jima je rekel: "Vzdignita se senukaj." In vzdignila sta se na oblaku v nebo in njuni sovražniki so ju videli.

In tisto uro je nastal velik potres in deseti del mesta se je zrušil; in ubitih je bilo pri potresu sedem tisoč ljudi, drugi pa so se prestrašili in so izkazali čast Bogu v nebesih."

Marija Kozar

"KAK KOLI SMO DALEČ OD ROJSTNE IŽE, MATERNE REJČI NE POZABIMO"

PRVO SREČANJE SLOVENCOV
V MOSONMAGYARÓVÁRI IN
HEGYESHALMI

Po 20 letaj so se Slovencev oprvin zbrali vkuper v Hegyeshalmi, da se malo poveselijo, poslušajo slovenske pesmi, pa je sami to spejvali. Nistarni so že duga lejta zapistili svojo rojstno ižo, v 60-70 letaj je Državna zadruga Lajta-hanság iskala delavce na delo. Kak vejmo, tistoga reda je v Porabji težko bilau delo najti, zatok pa je dosta Slovencev zapustilo svoj daum, ka bi si zaslužili knij. Bili so taši to, šteri so s svojov daržinov odišli, nistarni pa sami, pa so si tam najšli moža aj ženo med Vogrinami. Delo po marofaj ja bilau žmetno, zatok pa so bili taši to, šteri so tamnjali pa so odišli domau. Depa tisti, šteri so tam ostali, gnes majo lepau vredzet daum pa delo, pa ka je gnesden največ, so zadovoljni s svojim delom, kolegi je spoštujejo, pa jim pomagajo.

Tak gnes v Mosonmagyaróvári pa v Hegyeshal-

mi žive kaulik 150 Slovencev. Že so dugo daleč od rojstnoga kraja, depa svojo materno rejč so nej pozabili pa so ponosni, da

prvo, radi bi se potentoga večkrat srečali. Radi bi v geseni na fakulteti parpravili slovensko veselico. Vupajo, da se te eske več

so Slovenci. Nistarni samo narejtko odijo domau, depa dostakrat se njim senja o rojstni iži. Včasí majo domotožje to. Da šteje novine Porabje, poslušajo radio Győr, aj pa gledajo slovensko oddajo, se tak počutijo, kak da bi bili doma med svojimi.

Tau srečanje je bilau

Slovencev najde, pa se leko vkuper poveselijo. Kak oni pravijo, vogrski kolegi njim rade vaule pomagajo. O tem smo se prepričali mi to, vejpa na tom prvom srečanju smo se vsi dobro meli, tak Slovence kak Vogringe.

Ibolya Dončec

MED UPKOJENCI V
MURSKI SOBOTI

V Sloveniji živi okoli 440 tisoč upokojencev, ki se združujejo v svoja društva. Soboško je eno najstarejših v Sloveniji in ima največ članov med društvi v Pomurju.

Soboški upokojenci imajo vsako leto dan upokojencev in delujejo v različnih sekcijah, pri pevskem zboru in še in še bi lahko naštevali.

Njihova komisija za kulturo je pred nedavnim pripravila v počastitev slovenskega kulturnega praznika literarno glasbeni večer, ki so ga poimenovali Srečanje z lepo besedo, glasbo in pesmijo. Prireditelj je bila v prostorih soboške Zvezde, upokojenci pa so pris-

luhnili svojim stanovskim kolegom - nastopajočim. Kot je povedal predsednik komisije za kulturo Jože Vild, ki je tudi povezoval program, ljudje nosijo v sebi skrite dogodke preteklosti: lepe, žalostne in vesele dogodke, krivice, radosti in podobno. Te zapisujejo. Pišejo o njih v svoje zvezke, ki jih skrivajo v predalih. Včasih pa jih izbrskajo in iz njih kaj preberejo. Cilka Sukič, Greta Skerget, Helena Ravnič, Karolina Kolmanič in Jože Vild so dobro uro in pol prebirali svoje pesmi in prozna dela. Za glasbo je poskrbel skladatelj in zborovodja Aleksander Vlaj, posebna gostja pa

je bila Irena Barber z Dolnjega Senika, ki se je predstavila z odlomkom iz svoje knjige Trnova pout.

Soboški upokojenci pravijo, da naj se ve in naj se čuti, da niso zgolj živi, ampak da živijo, da se z nečim ukvarjajo in da je tudi med njimi nekaj ustvarjalnosti.

Prihodnji mesec bodo pripravili tudi predavanje o popotovanju po "strehi sveta", aprila bo na vrsti večer na temo Moja domovina, v maju pa glasbeni večer. Še bolj pa želijo okrepiti stike z upokojenskimi društvi v Porabju.

Dejan Fujs

OD SLOVENIJE...

KUČAN V VARŠAVI

Slovenski predsednik Milan Kučan se je mudil na dvodnevem uradnem obisku v Varšavi. Spremljal ga je tudi zunanji minister Zoran Thaler. Kučan se je sešel s poljskim predsednikom Walenso. Le-ta je po pogovorih poudaril, da imata obe državi podobno zgodovino, podobna pa je tudi njuna prihodnost in zato "smo med seboj lahko solidarni". Predsednik Kučan pa je obisk v Varšavi ocenil kot zgodovinski trenutek v slovensko-poljskih odnosih in poudaril veliko skladnost stališč o prihodnosti obeh držav, predvsem kar zadeva vključevanje v evropske integracije in medsebojno sodelovanje.

Zunanji minister Thaler je z visokim predstavnikom poljskega zunanjega ministrstva Topwickom podpisal meddržavno pogodbo o rednem letalskem prometu med državama. Izmenjala pa sta tudi diplomatski noti sporazuma o sukcesiji dvostranskih pogodb, ki so bile sklenjene med Poljsko in nekdanjo Jugoslavijo.

POSLANCI SE POTIJO

Poslanci državnega zbora so imeli v teh dneh veliko dela. Vroč je bila razprava o konceptu šestih predlaganih zakonov s področja šolstva. Na izredni seji pa so se znova lotili noveliranja zakona o lokalni samoupravi.

FEBRUARJA 0,9 Odstotna Inflacija

Iz Državnega zavoda za statistiko so sporočili, da so bile februarja cene na drobno v primerjavi z mesecem prej v povprečju za 0,9 odstotka višje. Pri blagu so se najbolj podražile sveže vrtnine, sadje in ribe.

Jajjaa?!?

Vej pa don nej?!

Lagvi angeli v Los Angelesi. Gda se je predlani zemlja trausila v L. A. pa nej bilau elektrike, so gavnarge vse pokradnili z baut v velki kmici. Zdaj, ka je več kak 5 gezaru ljudi mrlau od potresa v varaši Kobe na Japonskom, je vlada (kormány) iz Tokiona trnok pomalek pomagala nesrečnomi lüstvi. Prve gni so lidgé v nevoli največ pomauči dobili od Yakuze, od njine mafije. Šenki so talali vodau, kri, plenice, mlejkio v praji ptt. - *Zdaj se ti naj človek voponi?*

Mitnick si je nej vzou mito. 31 lejt star Kevin Mitnick iz Söverne Caroline je daubo 35 lejt vauze, zato ka je po telefoni cejli kúp kompjuterov vse vkúper zmejšo po cejljoj Meriki.

GAVGE ZA GAVNARE ALI GAUDEAMUS?

Kompjuterskim tauvanom v engliški rejči pravijo: hackeri. Spravo si je več, kak 20 gezaru numar od bančni računov, depa do tegamau tak vögleda, ka z ene pa ene kartice ranč enoga centa nej dojvkradno. Numere od kartic je zbéro samo zato, ka naj leko pokaže, kak čeden je. - *Velki hacker - velki marker.*

Goreča lübezen. Na Nemškom se je ednomi moški povidla ena ženska, štere mauš je fajbekar. Gda se je sto srečati s svojo lübito, je vsakšo paut gorvužgo nika. Takšoga ipa je mauš gasilec mogo titi gasit, dober ftič pa možit. Pet mejsecov je sedemkrat gorvužgo kakšo ižo. Do tega mau je 25 milijonov mark škode naredo. - *Ženski prej nikše vekše škode nej naredo. Vejke to nej vužgo. Ka bi ga človek vužgo, če je istina! Če pa nej, te ga pa naj vužgi gasilec!*

Smrtna voda. Nikši mladifantič (20 lejt) v Sheffieldi v Meriki je spiuu telko vode,

ka bi leko menši odjen pogaso. Djemau je mamilo (drog) Ecstasy, štero človeki leko voposiši tejljo. Tak žeden je grato, ka je 15 litrov vode spoloko. Od té vnožene tekočine so se ma mozgé napinili pa je mrau. - *Nauri, kak vodeni bik. Pa te eške takši velki špot narediti vinopivcem!*

In vino veritas. Dosta več pameti má tisti molar v Belgiji, šteri svoje kejpje ne mala s farbami, liki vinami. Gda ga inspiracija tánjava, te si svoj gut to malo namaže. Tü nej s farbami, liki ranč tak z vinom. Baja je prej samo tau, ka s tem dvojnim nücom vino graubo sfaldjava. Zato je podpiso kontraktuš z eno velko vinsko zamanico. Na njina glajaž so njegvi kejpji. Zato, ka se naj slike bole vidijo, več kak z bejloga nüca rdečo vino (rošč). - *Sej, haj, Rozi...*

Circumdedederom pa dera. V Tisauni na Romanškom se je eden dihovnik tak napüu, ka gda je vkúper davo mladi par, so ma samo takše molitvi na-

pamet prišle, štere na pokapanji molijo. - *Mladoženec pa sneja sta si leko mislila: ta lübezen do groba je nika brž mi- naula?!*

Eurostar. Tak se zové tisti cug, šteri iz Londona pela pod maurdjon v Pariz. Englandarge pa Francuzi so se vendar te nej telko korili, gda je vsikši vrto krtovo luknjo s svoje strani pa so naslednje nej djenau vkúper zavadili, kak zdaj. Na ton cugi so se britanski pa francuski kölnarge dugo-dugo štükali zavolo toga, kakšo gesti je tarbej v cuginoj restauraciji naslednje poniüiti. Tisti z Anglije so trdili, ka na konci more biti sir (sajt), ovi s Pariza pa so gonili, ka tau more biti desert. Nikak so se nej mogli poglijati, zato so na žmetni pa Salamonsko tak skončali, ka sir pa desert na gnauk vöprine sejo, pa naj si pautnik sam vöodabaré. - *Takše pa Europa nej vidla?!*

Francek Mukič

NARODNOSTNO ŠOLSTVO SE MORA RAZVIJATI

Osnovnošolsko izobraževanje na Madžarskem naj bi doživljalo korenite spremembe; nacionalni šolski zakon prinaša veliko novosti - tudi idejo o 10-letnem obveznem izobraževanju. 13 z zakonom priznanih narodnih manjšin prav tako v tej zakonodaji išče svoj "prostor pod soncem"; tudi porabski Slovenci.

O reformirani madžarski osnovni šoli, katere pomemben del je tudi narodnostna šola, smo spregovorili v petek, 24. februarja, na Monoštru na sestanku, ki se ga je udeležil tudi vodja Glavnega oddelka za šolstvo narodnosti pri Ministrstvu za prosveto in kulturo Republike Madžarske, Péter Radó (gospod Radó je dober poznavalec porabskoslovenske problematike, saj je pred skoraj tremi leti bil vodja manjšinske raziskave, ki jo je v Porabju delal Gallupov inštitut).

V uvodu je gost predstavil delo in načrte Glavnega oddelka za šolstvo narodnosti pri prosvetnem ministrstvu; poudaril je, da je šolstvo narodnosti pomemben segment madžarskega izobraževalnega sistema. Izhodišča in metode dela je potrebno poenotiti, razen tega pa je nujno spremeniti nekatere, za manjšine večkrat nekoristne ali celo škodljive, poteze, ki velikokrat niso prispevale k ohranjanju manjšinske identitete, oziroma manjšinskega jezika. Pomembna poteza je na primer

moratorij na izdajanje nekaterih narodnostnih učbenikov, ki nimajo ustrezne verifikacije. Vsekakor je manjšina v veliki meri sama odgovorna za ohranjanje svoje identitete, država jo v tem samo podpira in spodbuja.

Ravnateljici gornjeseniške in števanovske šole, Erika Glanz in Magdalena Bartaković, pa sta gosta opozorili na najbolj pereč problem porabskih narodnostnih šol - kronično pomanjkanje materialnih sredstev za normalno delovanje, mačehovsko odmerjanje le-teh s strani lokalnih skupnosti in države. Ta pereč problem hromi delovanje izobraževalnih institucij, onemogoča njihov razvoj in napredek. Vemo pa, da je pravzaprav posledica globoke gospodarske recesije, ki ne zajema le Porabja, ampak se z njo spopadajo po vsej državi. Najbolj pa te probleme občutijo majhne šole z malo učenci.

Gost je pokazal veliko razumevanje za naše probleme. Spregovorili smo tudi o učnih načrtih, učbenikih, kadrih in skromnem številu učencev pri pouku slovenskega jezika; in kot pozorna opazovalka porabskega šolskega vsakdana lahko pripišem za zaključek le tisto prelepo Cankarjevo misel: Narod si bo pisal sodbo sam; ne frakmu je ne bo in ne talar!

Valerija Perger

KAK STE KAJ, VERIČKI LONČAR?

Tau sam pitala té dni Karola Dončeca. Oni pa - kak napo- na veseli človek - so mi prajli, ka so dobro.

Že sam se dugo pripravljala z njimi gučati, nji spitavati od njigvoga žitka. Oni so na gnes hirešnji človek. Pau Evrope ji pozna pa, leko povejmo, cejli naš rosag, v Sloveniji so pa tak kak doma. Zakoj ji poznajo? Tau tū pri nas vsakši dobro zna. Oni so eden hirešnji lončar, delajo sploj lepo posaudo.

Če gnes stoj k njim pride, najde flajsnoga človeka, steri ma v svojem lejpom daumi lončarsko delavnico, v njej pa puno lejpe posaude. Leko prideš gdakoli - nauč ali den - te furt z dobro volauv čakajo, mešter se nigdar ne paški. Človek si premišlava, gda pa te delajo té lejpe stvari. Malo lidi je pa pozna, kak človeka, moža, očo, dejdeka. Kakša je pa bila njigva paut? Gnes vögledajo za 60 lejt, pa so že 76 lejt stari. Spitavala sam je, kak so té lejta odišle, kakša je bila "šaula" do tejgamau.

Karči bači! Kakoli sva muva iz edne vesi pa so mui stariše vas fejst poštuvali, naja razlika v starosti tau znamenuje, ka ge tū ne znam vse od vas. Kakša je bila vaša življenjska paut?

"1918. majuša 30. sam se naraudo v Andovcaj. Gda sam 11 lejt star bijo, sam zgūbo svoje stariše. Drugo je nej znak bilau, mogo sam slūžit titi. Gda sam pa malo zrasto, so me dali v Magyar-szombatfa za lončarskoga inaša, tam sam 3 lejta bijo, pa sam se vönavčo za lončara. Ka so inaške tistoga reda trpali, bi leko cejli den od toga gučo. Tau samo mi, starejši, znamo. Gda sam končo svo- o šaulo pa sam grato legén (fazeskas segéd), te sam pau drugo leto delo pri ednom meštri v Zalaegerszegi. Potis- em sam prišo v Šümeg, tam am tū več kak edno leto delo pri ednom meštri, pri Adorján gštíváni. Po tisten sam domau Andovca prišo pa sam delo Varša pri Keréc Jenoni vej leta.

1939. leta sam se oženo, sam prišo na Verico. Tam

sam si napravo delavnico. Dapa mogo sam k sodakom titi, tau je bilau 1941. leta. Gda sam domau prišo, te sam že doma delo, odtéc sam vozo blago v Varaš k Kerécza. Kak so pa tisti cajti bili, mogo sam 1943. leta znauvič rutjivati pa v bojno titi. Od tistec sam samo 1945. leta prišo domau.

Te sam začno doma vse- falé. Gazdúvo sam z ženauf na zemli, opro sam bauto pa malo točilnico. Tau sam delo do 1950. leta. Po tistem sam pa začno delati znauvič lončarstvo. 8 lejt sam delo za edno firmo, v Budapešti. Po tistem sam pa delo vsefalé posaude na senje. Odo sam največ v Krmedin, v Zalaegerszeg, v Varaš, po naši vas- nicaj na buče. S konjami sam vozo blago. Povejmo, če sam v Krmedin pelo na senje, ve- čer sam vprego pa naklau, pa da je rano 5 vöra bila, sam že vöspakivo v Krmedini. Tau je tak šlau dugo, dugo lejt."

Se vam je tau splačalo? Kakšo blago sta tistoga reda delali, ka so lüdje kúpüvali?

"Tau gnes nišče ne dá va- lati, kak je tistoga reda bilau. Sploj dosta smo delali, pa malo slūžili. Takšo blago, kak gnes odavam, bi tistoga reda zaman redo. Te smo delali štücline za mlejko, telejre, pütte, laboške, piskre, vrče, črpnej za rauže. Nigdar ne pozabim pogodbo, štero smo meli z ednim vrtnarom (kertésszel). On je edno črp- njau za rauže küpo za 2 forinta tak, ka smo mogli na mesto v Zalaegerszeg posta- viti. Nagnauk smo gezer fala- tov leko pelali, nej je žmetno vözračunati, ka smo s forin-

gov vred 2000 forintov pri- slūžili."

Znam, ka mate tri siné. Dva sta vkraj oženjaniva, eden je pa doma, on se je tū vönavčo vašo maštirjo. Kak sta pa dva majstra?

"Najmenkši sin, Karči, se je vönavčo za lončara pa je delo z menov več kak 10 lejt. S

gda nama bi že sploj lepau bilau - vküp radüvati. Nika bi meni nej falilo, če bi ona živej- la."

Živeta s sinom, Karčijom, s snejo Terikov pa s strejmi vnüki. Mislim oni vas veselijo, sploj pa vnüki.

"Velko srečo mam, ka so tūj. Nej sam sám. Vnuki so zlati. Rad mam Tomaža, Andraša, ona sta že vekša. Mamo pa maloga Akoša, njema sam najbola rad. On eške zdaj v vrtec odi. Fejst rad ga mam, kakoli ka je včasik razbojnik tū."

Mladi Karči že dugo ne dela z očom kak lončar.

"Ge sam v službi pri samo- upravi," pravi, "skrbim za ves. S tejm dosta dela geste. Vo- zim deco v vrtec, v šaulo, be- težnike k doktoru, krü vozim v ves. Ovak pa gazdijo tū pe- lam. Mam vsefalé mašine za gazdijo, drüjim tū pomagam pa slūžim. Etak živemo. Terika, moja žena, mi je pa na pomauč vseposedik."

Karči bači! Tak ste prajli, ka gnes že bola za lepote volo delate lončarstvo. Tau kúpüjejo? Vrejdno se je vam s tejm spravlati?

"Gnes je sploj vrejdno. Leko povejm, ka iz pau Ev- rope odijo z busami k meni gledat pa kúpüvat. Najve- čkrat sam tak, ka že šanalivan edno lejpo posaudo odati. Dostakrat bi rad zdržo kakšno lejpo. delo. Lani ok- tobra sam emo deset busov, steri so prišli gledat pa kúpüvat. Kumaj zandolem delati. Pa tau tū povejm, ka se gnes splača tau delati."

Mislim, ka sva si navekse vözgučala, ka sva stela. Pi- tam vas, kakšo željo mate, ka bi radi bili, če bi napi- sala?

"Ja, drago moje dejte. Rad bi bijo, če bi eške gnauk leko 50-60 lejt star grato. Te bi mi lepau bilau, bi eške dosta le- ko delo, bi se svojimi deli veselijo. Etak pa samo leko čakam starost, kakoli mi je eške gnes tū najveško veselje moje delo, moja maštirja."

Dobro zdravje, Karči bači, pa eške dosta veselja pri va- šon deli.

I. Barber

... DO MADŽARSKE

SAMOUUPRAVE V STEČAJU

Po podatkih Notranjega ministrstva je na Madžar- skem zaradi slabega gos- podarjenja približno 20 lokalnih samouprav v kri- tičnem gospodarskem sta- nju, takorekoč v stečaju. Vlada je rezervirala za po- moč zadolženim samou- pravam štiri milijarde forin- tov, toda denar se lahko nakaže le potem, ko bo skupščina sprejela zakon o tem, kako se vodi ste- čajni postopek pri samo- upravah.

AGRA SAVARIA '95

V Sombotelu so od 1. do 6. marca priredili Kmetij- sko- živilski sejem Agra Savaria, katerega se je udeležilo tudi 12 tujih pod- jetij. Ob sejmu so organi- zatorji pripravili več zani- mivih programov, na pri- mer srečanje slovaških, slovenskih in madžarskih podjetnikov, gastronom- ska tekmovanja itd.

NOVA MINISTRA

S 1. marcem je madžar- ska vlada dobila dva nova ministra. Laszla Békesija je v stolu finančnega ministra zamenjal Lajos Bokros. Imenovali so tudi ministra brez pristojnosti za privatiza- cijo, in sicer Tamasa Such- mana. Tudi Madžarska narodna banka ima nove- ga predsednika. Na čelo važne monetarne institu- cije so imenovali Györgya Surányija.

MINISTER PRED KOMISIJO

Minister za prosveto in kulturo dr. Gábor Fodor je prejšnji teden odgovarjal na vprašanja Komisije za kulturo madžarske skup- ščine. Ministrstvo zadnje čase dobiva zelo ostre kri- tike od opozicije. Največ očitkov dobiva zaradi kadrovskih sprememb na čelu nekaterih nacionalnih kulturnih institucij. Minister je odločno zavrnil, da bi jih pri teh spremembah vodili politični interesi.

OB PETDESETLETNICI PREBOJA PRI SAKALOVCIH

Bilo je 21. marca 1945. Že drugi dan se nas je 13 borcev Prekmurske čete zadrževalo v Porabju. Prvi dan smo prenočili, točneje predanili, v samotni hiši v Ritkarovcih, kjer smo sprva doživeli dokaj "buren" sprejem. Najprej nam je med groznim vpitjem pobegnil gospodar, potem še hčerka, z veliko težavo smo ju ujele. Med predanjanjem smo domače pomirili, celo spoprijateljili smo se z njimi. Pogovarjali smo se z njimi v porabskem narečju, ki se ni mnogo - vsaj po našem občutku - razlikovalo od prekmurščine. Zvečer smo se poslovnili kot najboljši prijatelji, obe ženski - gospodinja in hčerka - sta celo imele vlažne oči. Povabili so nas, naj se še oglasimo.

odgovarjali v madžarščini, očitno so nas imeli za "Vogre". Ko smo jim obrazložili, da smo slovenski partizani, so sicer rabili nekaj časa, da so ugotovili, kdo da smo, in pričeli govoriti v porabskem narečju. Povabili so nas celo na ostanke večerje. Povedali smo jim, da bomo ostali pri njih in jim zabičali, da nihče ne sme zapustiti hiše.

V zvezi z odhodom od doma so takoj nastale težave. Domači sin je že ponoči hotel oditi od doma, prav tako tudi zjutraj. Nismo ga pustili, vendar smo ga le pustili, da hodi okrog hiše, da ne bi sosedje česa posumili. Prav ta okoliščina je omogočila, da smo bili izdani madžarskim vojakom, ki jih je mrgolelo po okoliških vaseh. V Števanov-

zgudil in nepremično obležal. Franček Mirtič, ki je prav tako bil v neposredni bližini, je še uspel Mirku, ki ni kazal nikakršnih znakov življenja, sneti brzostrelko in okvire z naboji. Pozneje se je med domačini razširila govorica, da se je Mirko prebudil iz nezvesti, ko so se približevali madžarski vojaki, aktiviral bombo in tako preprečil, da bi živ padel sovražniku v roke. Teh govoric ni bilo mogoče preveriti, tudi sovražnih virov o tem ni na voljo.

Skozi skedenjsko stran Borovnjakove hiše smo med polnim ognjem jurišali proti gozdu, do katerega je že segal obroč madžarskih vojakov. Prebili smo se vsi, razen Mirka seveda. Naglo smo se premaknili čez gozd in čez kakšno uro smo naleteli na mlado smrečje in se vanj poskrili do večera. To rešilno smrečje je bilo približno na pol poti nad cesto med Slovensko vasjo in Doljim Senikom. Madžarski vojaki so nas sicer zasledovali, se nam močno približali, da smo jih razločno slišali, vendar nas niso odkrili. Zvečer smo se izvlekli iz skritosti in uzrli pod sabo Rabo, naraslo od pomladnega topljenja snega v avstrijskih planinah, grozeče deroč in hrumečo.

Po kratkem posvetu smo sklenili, da se je najpametneje vrniti na Goričko, kajti jasno je bilo, da bo madžarska vojska sedaj preplavila porabske vasi, ki so takrat že bile neposredno zaledje vzhodne fronte, od koder je bežala nemška in madžarska vojska pred napredujočimi rdečearmejci.

Alojz Škerjanca-Mirka so najprej pokopali na monostrskem pokopališču v kotu, določenem za brezverce. Prvotno je bilo na grobu leseno obeležje z napisom v madžarskem jeziku: "Tukaj počiva Alojz Škerjanec-Mirko, slovenski partizan, ki je padel za svobodo slovenskega in madžarskega ljudstva." Pozneje so ga prekopali, mu uredili grob in postavili nagrobnik v madžarskem in slovenskem jeziku.

Franček Majcen

NAŠE PESMI (94)

KIŠA PADA

/:Kiša pada,
trava zrasla,
gora zeleni:/

/:Na toj gori,
edno drejvo,
ténko, visiko:/

/:Una me je
zapitala,
al' se ženo bom:/

/:Jaz se ženo,
nikdar ne bom,
cara služo bom:/

/:Cara služi,
piškó nosi,
svejklo sablico:/

(Gorenji Sinik)
-mkm-

Borovnjakova hiša na Verici. Posnetek je bil napravljen z mesta, od koder so madžarski vojaki s strojnico obstreljevali hišo

Napotili smo se proti severu, v Sakalovce. Hiša, v kateri smo se ustavili, pri Borovnjakovih, je takrat še spadala pod Sakalovce, pozneje so jo priključili Verici, kamor še danes spada. Če bi upoštevali današnje poimenovanje vasi, bi morali pravzaprav govoriti o preboju pri Verici, kateri je danes Borovnjakova hiša priključena, vendar je pametneje, da uporabimo takratni, danes že zgodovinski naziv naselja, kajti opisani dogodki so se odvijali v času, ko so bili Borovnjakovi še v Sakalovcih.

V nezaklenjeno hišo, ki leži na samem blizu prostornega gozda, smo stopili brez posebnih zaprek. Domači so sedeli ravno pri večerji. Bili so sicer precej presenečeni, ko so nas zagledali, vendar ne preplašeni. Spočetka so nam

vcih so imeli poveljstvo. Navsezadnje danes ni važno, kdo nas je izdal, oziroma prijavil madžarskim vojakom, domači sin ali sosed. Da je šlo za izdajo in ne za naključno odkritje, je bilo več kot očitno.

Približno ob devetih je naš stražar, skrit na podstrešju, opazil, da nas madžarski vojaki obklopujejo. Vsi smo bili že pokonci. Takoj smo se odločili za preboj. Alojz Škerjanec-Mirko, ki je bil takrat komandir čete, je skočil pred hišo, da bi videl, kje je najprimernejša smer za preboj. Mirko je bil izredno pogumen fant, vendar premalo previden. Takoj ga je zadela sovražna krogla. Breda, ki je bila v Mirkovi bližini, je slišala, da je zaklical: "Breda, nazaj!", potem pa vzkliknil, da je zadet. Napravil je še korak, dva, se

Dr. NIKO KURET (1906- 1995)

letu, svetih treh kraljih, pustu, postu, cvetni nedelji, veliki soboti, na Florijanovo, ob binkošti, na telovo, Janošovo, ob veliki maši, proščenju, Miklavževem, na Lucijino, ob božiču, na Stefanovo in ob godu. O postnih šegah na Gornjem Seniku je zapisal: "Post je bil zelo strog. Ves čas so belili samo z oljem in maslom. Zjutraj ni bilo nič zajtrka. Jedi so bile večidel mlečne. Na fašenek zvečer so sežgali vse ostanke jedi." (Iz porabskih zapisov. Traditiones 1. Lj. 1972).

Etnolog, znanstveni svetnik Inštituta za slovensko narodopisje pri SAZU in dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. Niko Kuret se je rodil v Trstu, deloval v Kranju in Ljubljani ter raziskoval po vsem slovenskem etničnem ozemlju - tako tudi pri nas v Porabju. Dne 25. januarja 1995 nas je, v 89. letu starosti, zapustil.

Kot član druge ekipe Inštituta za slovensko narodopisje v Ljubljani je bil v naših krajih med 9. in 23. februarjem 1971. Obiskal je štiri vasi in spraševal pet ljudi: na Gornjem Seniku Terezijo Filo-Mlinar-sko in Ferenca Labrica-Fincinoga, v Andovcih Marijo Mešič, v Števanovcih Ano Oreovec, v Sakalovcih pa Jožefa Šraja. Pripovedovali so mu o ljudskih šegah ob novem

Doktor Kuret je v svoje velike monografije vključil tudi naše porabske šege (Praznično leto Slovencev I-IV. 1965-1971, in I-II. 1989, Maske slovenskih pokrajin 1984, Slovenska koledniška dramatika 1986) in jih je s tem ohranil za prihodnje rodove. Tudi mi, porabski Slovenci, ga bomo ohranili v lepem spominu.

Marija Kozar

TUDI DANES IŠČEJO LJUDJE "DOLINO MIRU"

Slovensko literaturo je bogatila vrsta pesnikov, pisateljev, ki so se borili za svobodo svojega naroda. Nekateri so žrtvovali tudi življenje za domovino. (npr. Karel Destovnik-Kajuh) Da bi bolj spoznali tiste čase, smo si ogledali kaseto Dolina miru.

Ta zgodba se dogaja v drugi svetovni vojni. Nemci so bombardirali mesto, zato sta Lotti in Marko izgubila svoje starše. Ko sta ostala sama, je Lotti predlagala, naj gresta iskat dolino miru. Nemci so ju preganjali. Ko sta skočila dva pilota iz letala, so Nemci enega ranili, toda preživel je in našel otroka. Zdaj so že trije iskali dolino miru. Partizani so tudi iskali Jima, toda niso ga našli. Spali so v neki hiši, kjer so Nemci skoraj zgrabili pilota, ampak pravočasno so pobegnili. Marko je našel stričvevo hišo, toda strica ni bilo tam. Nemci so se približevali hiši in so nastavili Jimu past. Jim je Lotti in Marka poslal, naj pobegneta. Marko in Lotti sta šla, saj nekje mora biti dolina miru.

Ljudje tudi danes iščejo "dolino miru", saj, na žalost, je vojna že spet dvignila glavo.

Marko in Lotti sta izgubila starše. Marko ima strica v "dolini miru". Marko in Lotti hočeta poiskati "dolino miru". Ameriški dober pilot, Jim je iz letala skočil s padalom, ne daleč od otrok. Jim jima pomaga, ker ju Nemci preganjajo. Najdejo "dolino miru", ampak tudi tu je vojna, ne pa mir. Prišli so Nemci. Jimu so prišli na pomoč partizani. En Nemec je ranil Jima, ki je umrl. Otroka sta odbežala, da bi našla pravo "dolino miru".

V nekaterih državah še tudi danes iščejo "dolino miru".

Monika Ropoš
OŠ Gornji Senik

Ko so bombardirali mesto, ki je pod nemško okupacijo, je petletna nemška Lotti izgubila svojo babico, deček Marko pa svoje starše. Kaj naj storita?

Deklica se je spomnila, da ji je babica pripovedovala o neki dolini, kjer je vedno mir, kjer ni vojne. Marku je prišel na misel stric, pri katerem je preživel lepe počitnice. Najti ga morata!

Pripravila sta se na pot, odšla iz mesta. Med potjo se jima je pridružil ameriški pilot, Jim, njegovo letalo so Nemci sestrellili. Skupaj

so nadaljevali nevarno pot. Vedno so bežali in se skrivali. Prišli so do hiše Markovega strica. Tam je v boju padel Jim. Otroka sta bila zelo žalostna. Kje je dolina miru? Nekje mora biti! Še naprej sta jo iskala. Na žalost, še danes iščejo ljudje "dolino miru". Upam, da jo bodo čim prej našli!

Kristian Mižer
OŠ Gornji Senik

Ta zgodba se je dogajala v drugi svetovni vojni, v kateri niso trpeli samo moški, trpele so tudi ženske in otroci. Glavni igralci so: Lotti, Mark in Jim.

Lotti se spomni, da ji je babica pripovedovala o neki dolini, kjer je mir. Marko ima v neki dolini strica. Med potjo se jima pridruži ameriški pilot, črncet Jim, ki ga Nemci preganjajo. Morajo bežati. Pridejo v dolino, kjer stanuje stric, toda ga ni doma. Nemci in partizani se spopadejo. V boju pade Jim. Otroka sta zelo žalostna in dalje iščeta dolino miru, katera nekje mora biti.

Na žalost, so mesta, kjer ljudje še danes iščejo dolino miru. Dobro bi bilo, če bi bil ves svet dolina miru.

Žolt Bajzek
Gornji Senik

BERTA GOLOB:

OBLAČEK POSTOPAČEK

Med oblaki, ki so se trudili, da bi ob pravem času prillili solati in vsemu močvirju, je bil eden za zgago. To je bil oblaček Postopaček.

Kakor hitro je poglavar oblakov sklenil, da je treba deževati, je Postopaček rekel: "Ne bom. Grem na sprehod."

"Torej spet pohajat in postopat. Zmeraj hočeš biti nekaj posebnega. Mi naj delamo, ti pa na sprehod..."

A Postopačka že ni bilo več. Pooteegnili se je v dolgo tanko črto in se zleknil čez nebo. Veter ga je gnal naprej, on pa si je ogledoval svet pod seboj.

"Ravno ljubi se mi deževati, najbrž! Kar ožemajte svoje mokre srajce, če se vam da, meni se ne. Sploh pa: saj mokrota ne koristi vsem stvarjem," se je prepričeval Postopaček.

Potem je zagledal, da daleč spodaj neka babica težko nese polno škropilnico v svoj vrtiček. "No, bratci, kje pa ste, da bi deževali? Saj pravim, kadar gre zares, sem pa za vse sam." Zvil se je v kepo in se močno ožel. Zemeljska babica je bila zelo vesela nenadne plohe.

Tomaž Kozar
OŠ Gornji Senik

ČESTITAMO OB DNEVU ŽENA!

Program "DIALOG"
Ministrstvo za prosveto in kulturo razpisuje

NATEČAJ

za vzgojno-izobraževalne inštitucije, društva, sklade in razne skupine.

Program "DIALOG" je multikulturni program, ki temelji na sodelovanju Ministrstva za prosveto in kulturo, vzgojno-izobraževalnih inštitucij, društev, skladov in neprofitnih organizacij. Njegov glavni namen je podpiranje pobud, s pomočjo katerih lahko spoznamo kulturo in subkulturo manjšin; okrepimo toleranco do drugačnosti ter omilimo mržnjo do tujcev. Naloga programa je tudi to, da pomaga pri vzpostavitvi dialoga med različnimi kulturami, med vlado in civilnimi organizacijami.

Program "DIALOG" podpira:

- a. medijske, šolske in kulturne programe, ki prezentirajo raznolikost kulture,
- b. interkulturne izobraževalne programe.

Prošnjo vložite na obrazcu programa DIALOG na Glavni oddelek za manjšine pri Ministrstvu za prosveto in kulturo. Obrazce dobite na naslednjem naslovu:

Ministrstvo za prosveto in kulturo

Glavni oddelek za manjšine

1055 Budimpešta, Szalay u. 10.

Tel: 111-2695

Informacije dobite na telefonu 118-7608 (Kinga Pétervári)

Rok za vložitev prošnje: 31. marec 1995

Svet programa "DIALOG" bo o prošnjah odločal do 30. aprila 1995. O odločitvi vas bo tajništvo obvestilo preko pisma. Svet razpolaga v prvem polletju 1995 s 15 milijoni forintov.

A Művelődési és Köznevelési Minisztérium Párbeszéd Programja

PÁLYÁZATOT

hírdet oktatási intézmények, egyesületek, alapítványok és más csoportok részére.

A Párbeszéd Program a Művelődési és Köznevelési Minisztérium, a különböző oktatási intézmények, egyesületek, alapítványok és egyéb nonprofit szervezetek együttműködésén alapuló multikulturális program. Fő célja, hogy támogasson olyan kezdeményezéseket, amelyek alkalmasak a különböző magyarországi kisebbségi kultúrák, szubkultúrák megismertetésére, hozzájáruljon a "mással" szembeni tolerancia erősítéséhez és az idegengyűlölet mérsékléséhez. A Program fontos feladata, hogy erősítse a különböző kultúrák, illetve a kormányzat és a civilszervezetek közötti párbeszédet, és elősegítse e szervezetek és kezdeményezések egymásra találását.

Ennek megfelelően a Párbeszéd Program támogat

- a. olyan média-, oktatási és kulturális programokat, melyek alkalmasak a kulturális sokszínűség bemutatására,
- b. különböző interkulturális oktatási programokat.

A pályázatokat a Párbeszéd Program pályázati űrlapján lehet benyújtani az MKM Kisebbségi Főosztályára. Űrlapok az alábbi címen igényelhetők:

Művelődési és Köznevelési Minisztérium

Kisebbségi Főosztály

1055 Budapest, Szalay u. 10. Tel: 111-2695

Érdeklődni lehet: Pétervári Kingánál, tel: 118-7608

A pályázat benyújtásának határideje: 1995. március 31.

A Párbeszéd Program Programtanácsa 1995. április 30-ig dönt, a Titkárság a pályázókat levélben értesíti. Pályázatok támogatására 1995. I. félévében a Programtanács 15 millió forintot oszthat fel.

NIKA ZA SMEJ

DUGO CAJTA

Etognauk naša Elza pa Ivan doma sedita, gda Elza etak pravi Ivani: "Ivan, letos va mela 25. obletnico našoga zakona. Kak va pa svetila, ka ti misliš?"

Ivan pa etak: "Najlepše bi bilau, če bi tisti den ti bar za dva minuta tuma ostala."

KAK STARI DEJDAK

Naša - že nej mlada Micka - je etognauk k frizeri ūšla. Gda je domau prišla, etak pravi svojma dragomi možej, našomi Rudini: "Rudi, zdaj, ka sam si dala vlase na kratke dojzrezati, zdaj pa že dūnok ne gledam tak vō kak edna stara baba."

Naš Rudi pa: "Nej, nej. Zdaj tak vōgledaš, kak eden stari dejdak."

ZEMLJEPIS

Naša Elizabeta je etognauk v šauli spitavala, kak se kaj vči njeni sin. Leranca ji pa etak pravi: "Ženska, vaš mali Pišti se lepau vči, liki morem povedati, ka je pa odličn (kitūnō) pri zemljepisi (fōldrajzbōl)."

Naša Elizabeta pa zdaj etak pravi: "Tau vam ge dam valati. Vejte, leranca, že dugo cajta

po cejlom rosagi odiva pa Piština očo iškeva. Tačas ga ne najdeva, spoznava v rosagi vsakši varaš pa vsakšo ves."

LAGVI CAJT

Etognauk je strašno ūšo dež. Samo se je tak lejvalo. Naša Lujza pa ranč te etak pravi svojmi dragomi možej, Lujzeki, aj dé v bauto, pa kŭpi krŭ. Naš Lujzek ji pa etak pravi: "Zdaj, da tak dež dé, ka človek ranč svojga psa ne pisti tavō."

Žena, naša Lujza pa etak: "Sto ti je pa pravo, aj psa tū s seov pelaš?"

I. Barber

PORABJE

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica

Marijana Sukić

Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,
p. p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:

SOLIDARNOST

Arhitekta Novaka 4,
69000 Murska Sobota
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-715/93 mb z dne 3.11.1993 se časopis PORABJE uvršča med proizvode, od katerih se plačuje davek o prometa proizvodov po 13. točki tarife 3 zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92).